

maa tale med Myndighed og Styrke — et Svar, der kan siges at være Kirkens Svar. Vedtage vi en saadan Lov, give vi saa stærk Frihed, som her er given, ville vi ganske vist sætte Folketirken paa en streng Prøve, naar man ikke snart efter eller samtidig vil fremkalde en Organisation, der kan styrke den Enhed, der, ved Siden af Friheden for den Enkelte, er nødvendig i ethvert Samsund, altsaa ogsaa i et Kirkesamsund. Jeg håaber, at den ærede Minister vil være istand til at gennemføre noget Saadant, at han tænker paa at henvende sig til Rigsdagen derom paa samme Tid, som han giver os Noget, der fra mange Sider vil blive modtaget med Frygt, fra andre med Glæde.

Ministeren for Kirke- og Under- viisningsvæsenet:

Jeg skal blot bede om Tilladelse til med Hensyn til det Foredrag, vi nu have hørt, at gjøre to smaa Bemærkninger. Jeg har tidligere sagt i Forsamlingen her, at jeg ikke ansaae stærkt religiøst bevægede Folk for derfor altid at være fremmeligere Christne end Andre. De kunne være langt fremmeligere, men de kunne ogsaa være langt tilbage for en Mellemtilstand, der ogsaa kan findes hos Udskillige. Allerede deri ligger derfor aabenbart, at naar de stærkt religiøst Bevægede tillige gjøre Fordringer, som synes at finde Støtte i, hvad der i politisk Henseende er indrømmet, som synes at stemme overens med den Betragtning af den individuelle Friheds Begunstigelse, som ellers er gængse her i Landet, saa blander det Religiøse og det Borgerselige sig naturligtvis indtil en vis Grad med hinanden. Men det indeholder ingen Berettigelse til at standse det, men et Vink om, at man skal vogte sig for at lade en saadan blandet Bevægelse faae den Fordeel, — hvis det var en Fordeel, — eller blive udsat for den Fare, — hvilket nok er det rettere Udtryk, — at det Religiøse ligesom opluges af den blotte Trængsel paa, for at sætte noget Udortes igjennem. Ogsaa derfor mener jeg saaledes, at man skal indrømme, hvad der kan hjemles som stemmende med en religiøs Trængsel, som ønskelig i religiøs Henseende, og indrømme det saasnart som muligt. Det Andet, jeg vil bemærke, er i

Henseende til det Spørgsmaal, den ærede Rigsdagsmand reiste om, hvor der da skal høres en Røst fra Kirken i en snæver Bending, i vanskelige Tilfælde. Og dertil er mit Svar, at hvis vi ingen Forsatning havde, vilde det Spørgsmaal være ubesvarligt; men da vi have en Forsatning, saa kan der blot være Tale om, hvorfra der skal faaes en Udtalelse i Henseende til mulige og ønskelige Forandringer i de gjældende Regler. Og medens jeg jo ogsaa ønsker meget Dyrhørende behandlet i Sammenhang, saa har det paa den anden Side i Reglen og i Almindelighed ikke saadan Hast med de mere gennemgribende af saadanne Forandringer, at jo en almindelig Mening nok kan faae Tid til at gjøre sig gjældende, baade gennem Menighedsmedlemmerne og gennem Ordets Tjenere, som det da har viist sig i disse senere Aar, at baade den ene og den anden Forandring har arbejdet sig igjennem og er paa den Maade modnet til i sin Tid at blive vedtagen.

S. Sags: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

S. Sags: Jeg vil blot sige, at vi have ganske vist en Forsatning, men i 1848 sagde vi, at denne Forsatning ikke var tilfredsstillende.

Ordføreren: Ja, fordi Forsatningen ikke var tilfredsstillende i 1848, have vi ogsaa siden den Tid søgt at ordne den paa den Maade, Grundloven foreskrev, og det er en Fortsættelse af denne af Grundloven foreskrevne Ordning, vi ere isærd med, ved at vedtage den foreliggende Lov.

De Endringsforslag, Udvalget har tilladt sig at stille, have saagodtsom ikke fundet Modsigelse, og jeg tør vel derfor antage, at de ville blive vedtagne. Derimod har Sagen selv fremkaldt adskillige almindelige Betragtninger, som imidlertid fra forskjellige Sider ere blevne saaledes imødegaaede, at det kun er Tid, jeg behøver at opholde det ærede Thing med. Navnlige